

KATEDRA HISTORIE

POSUDEK NA BAKALÁŘSKOU PRÁCI

Autor: Jan Škarek

Titul: Českojazyčné kancionály 2. poloviny 16. století až 1. poloviny 18. století a jejich konfesní specifika

Rok: 2022

Počet stran (příloh): 62 (0)

Vedoucí práce: Mgr. Hana Jadrná Matějková, Ph.D.

Oponentka: doc. Mgr. Radmila Prchal Pavlíčková, Ph.D.

Hodnotící kritéria

Hodnocení

Volba tématu, originalita, přínos:

A

Vyjádření:

Česká raně novověká kancionálová tvorba se pozornosti badatelek a badatelů těší již několik desetiletí, přičemž se jedná o téma navýsost interdisciplinární, jemuž se věnuje jak historie, tak především literární historie a muzikologie. Na starší generaci badatelek a badatelů z řad literárních vědců (Antonín Škarka, Zdeňka Tichá) navazuje generace novější (v současné době především Jan Malura, Marie Škarpová či Jakub Ivánek). Jedná se o natolik širokou a pramenně bohatou oblast, v níž dochází k neustálým reinterpretacím, revizím i novým badatelským objevům, že je třeba ocenit každý další příspěvek k tématu. Takový případ představuje bakalářská práce Jana Škarka, který má svou studijní kombinaci historie a bohemistiky ideální výchozí pozici pro podobně zaměřený výzkum. Zároveň jako aktivní hudebník dokáže vnímat i muzikologický rozměr zkoumaného fenoménu.

Metodologie a argumentace:

B

Vyjádření:

Autor se ve své práci zaměřuje na několik badatelských otázek, k nimž patří motivy a frekvence přejímání písní mezi kancionály, a to jak v rámci jedné konfese, tak i napříč konfesním spektrem, zároveň ho zajímají také specifické rysy jednotlivých vybraných kancionálů. Takto koncipované otázky směřují k jádru předkládané práce, kde Jan Škarek analyzuje vybrané kancionály. Další otázky, které si autor definoval, jsou postaveny spíše na práci se sekundární literaturou a tvoří úvodní teoretické kapitoly, jež mají spíše přehledový charakter, nicméně mají význam pro pochopení kontextu (důležitost hudby a zpěvu pro jednotlivé konfese, postoj k modlitbě, definice kancionálu z pohledu muzikologie a literární vědy). Z těchto pasáží je zjevné, jak komplexní téma raně novověké kancionály představují (muzikologické a literární rozdělení se často prolíná, je proto nezbytné s kancionálem pracovat interdisciplinárně). Jako výchozí bod a jistá matrice autorovi slouží Šteyerův *Kancionál český*, od něhož odvíjí svou argumentaci. Domnívám se, že další zajímavé metodologické příležitosti a inspiraci by autorovi poskytla zahraniční literatura, kterou však až na několik výjimek nevyužil.

Práce s prameny, kritika a interpretace:B**Vyjádření:**

Autor se rozhodl pro práci využít jeden reprezentativní kancionál pro každou ze tří vybraných konfesí (katolická, luterská, bratrská), přičemž je třeba ocenit, že výběr provedl na základě jasné a logicky stanovených kritérií (jasně přiřaditelné autorství či editorství kancionálu, charakterově i obsahově různorodé kancionály). Jako odrazový můstek pro interpretaci využívá Jan Škarek Šteyerův kancionál, který označuje za „typicky barokní“ (s. 7), tj. shromažďující písně různé provenience. Tento kancionál je představen velmi zevrubně, neboť z něj (na základě využití předešlých výzkumů) zpětně vede linky ke starším dílům, z nichž Šteyer čerpal. Zde spatřuji jednu ze slabších stránek autorovy práce, resp. interpretace, neboť není zcela zjevné a zřetelně odlišené, kde končí interpretace jeho badatelských předchůdců a kde začíná jeho vlastní. Některá tvrzení jsou „nahozena“ ve velmi rané podobě a zasluhovala by si hlubší zamyšlení a propracovanější argumentaci (např. s. 52, pozn. 310: psaní velkých a malých písmen ve staré češtině a němčině).

Práce se sekundární literaturou, bibliografie:B**Vyjádření:**

Jan Škarek využil relevantní domácí sekundární literaturu ze všech tří vědních oborů, jež fenomén kancionálu spojuje. U některých dílčích témat by však bylo vhodné rešerši literatury rozšířit (autorovi např. unikl sborník věnovaný Jiřímu Strejcovi *Český žalmista bratr Jiří Strejc* vydaný v redakci Ferdinanda Hrejsy roku 1936). Jistý deficit spatřuji také ve využití zahraniční literatury, především pak německojazyčné, která by autorovi mohla posloužit jako zajímavá metodologická inspirace (např. Dietrich MEYER (Hg.), *Geistlicher Gesang in der Reformationszeit. Lieder und Gesangbücher in der Oberlausitz, in Böhmen und Niederschlesien*, Herrnhut 2019).

Struktura a forma, jazykové zpracování:B**Vyjádření:**

Práce je psaná kultivovaným jazykem, překlepy a gramatické chyby se prakticky nevyskytují. Struktura práce je logická. V závěrečném seznamu použitých pramenů chybí údaje o tom, jakou podobu obou Michnových kancionálů využíval (bibliografický zápis není opatřen ani názvem knihovny s příslušnou signaturou, ani odkazem na jejich digitalizovanou verzi).

Celková navržená známka:B**Datum: 24. 8. 2022****Podpis vedoucí:****Práce prošla kontrolou plagiátorství.**